

Ob upoštevanju temeljnih načel in vrednot znanja, akademskega, znanstveno raziskovalnega in strokovnega dela ter akademske svobode in avtonomnosti akademske skupnosti je Senat Ekonomske fakultete na podlagi 77. člena Statuta Univerze v Ljubljani in 31. člena Pravil Ekonomske fakultete na svoji seji dne 28. 5. 2012 sprejel in na sejah dne 24. 2. 2014 ter dne 1. 6. 2015 dopolnil naslednji

ETIČNI KODEKS

I. UVOD

1. člen

Ta kodeks vsebuje načela in vrednote Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju: fakulteta), katerim so zavezani njeni zaposleni, študenti in zunanji sodelavci (v nadaljevanju: člani akademske skupnosti), da v medsebojnih razmerjih ter v odnosu do fakultete kot javne akademske ustanove in širšega družbenega okolja rešujejo etične dileme in usmerjajo svoje vedenje.

Besedna zveza »člani akademske skupnosti« in izrazi, ki so v tem kodeksu zapisani v moški slovnični obliki, imajo nevtralen pomen in se pod enakimi pogoji uporabljajo za oba spola.

2. člen

Člani akademske skupnosti se s podpisom izjave zavežejo k pripadnosti načelom in vrednotam ter ravnanju v skladu z določbami tega kodeksa. S podpisom izjave se podpisnik hkrati zaveže, da bo v primeru kršitve določb kodeksa sprejel ustrezno odgovornost.

Vsebina in oblika izjave iz prejšnjega odstavka je določena z obrazcem, ki je kot priloga sestavni del tega kodeksa in je podpisnikom dostopen v tajništvu ali elektronski obliki na spletni strani fakultete. Zaveza preneha s prenehanjem članstva v akademski skupnosti.

Zaveza članov akademske skupnosti, da ravnajo v skladu s tem kodeksom, ne posega v položaj, pravice in dolžnosti, ki jih določajo zakoni, drugi splošni predpisi in konkretni pravni akti ali notranja pravila.

II. ETIČNA NAČELA IN VREDNOTE

Člani akademske skupnosti delujejo v skladu z načeli in vrednotami integritete, sodelovanja, odgovornosti, znanja, akademske svobode in avtonomnosti univerze.

INTEGRITETA

3. člen

Člani akademske skupnosti si pri svojem delu prizadevajo za integriteto in ugled fakultete. Izogibajo se položajem, v katerih bi lahko nastal dvom glede poštenosti, nasprotja interesov, odkritosti in zaupanja, preglednosti in strokovnosti delovnih nalog ali položaja, ki ga zasedajo.

4. člen

Člani akademske skupnosti zavračajo ponujanje, sprejemanje ali zahtevanje kakršnih koli nedovoljenih, neetičnih uslug, daril ali drugih koristi z namenom podkupovanja, trgovanja z vplivom ali drugega neetičnega ravnanja, na primer:

- opravljanje plačljivih storitev za študenta, njegovega bližnjega sorodnika ali zakonskega partnerja; ali
- ocenjevanje ali sodelovanje v komisiji za študenta, ki je v sorodstvenem, intimnem ali katerem koli zasebnem interesnem razmerju s pedagogom (sodelavcem), zaradi česar bi lahko nastal dvom o integriteti člana akademske skupnosti ali integriteti in ugledu fakultete.

5. člen

Načelo integritete v strokovnih in administrativnih postopkih predpostavlja, na primer:

- preglednost, pravilnost in sledljivost postopka izbire, izvolitve in imenovanja članov akademske skupnosti;
- opravljanje strokovnih nalog ob upoštevanju javnega interesa za kakovostno znanje in izobraževanje ter integriteto in ugled fakultete.

6. člen

V znanstveno raziskovalni in strokovni dejavnosti načelo integritete predpostavlja:

- spoštovanje avtorskih pravic in dosledno navajanje virov v kateremkoli pisnem izdelku. Navajanje virov je nujno tudi v primeru, ko raziskovalci izdelke študentov uporabljajo v nadaljnjih raziskavah;
- finančno preglednost in namensko rabo sredstev, namenjenih raziskovalni dejavnosti, in omembo virov financiranja v dokumentih, ki nastanejo kot posledica sponzoriranih raziskav;
- upoštevanje področnih etičnih standardov, kadar raziskava vključuje, na primer, ljudi.

7. člen

Člani akademske skupnosti delujejo v interesu fakultete ter se izogibajo dejanjem, ki bi lahko kakorkoli ogrozila načela in vrednote akademske skupnosti ali škodovala ugledu fakultete.

SODELOVANJE

8. člen

Dejavnosti znotraj akademske skupnosti temeljijo na spoštovanju človekovega dostojanstva, raznolikosti in enakopravnosti, vključujočega delovnega okolja z dobrimi medsebojnimi odnosi, sodelovanjem, obveščanjem in vzajemnim spoštovanjem, ne glede na razvrstitev po položaju, starost ali spol osebe.

Načelo sodelovanja predpostavlja, na primer:

- enake možnosti in vzajemno spoštovanje;
- medsebojno pomoč, ki jo lahko nudi za to primerno usposobljen član akademske skupnosti in mu delovne obveznosti to omogočajo;
- medsebojno spoštovanje raznolikosti: osebnostnih, jezikovnih, verskih, nacionalnih, socialnih, spolnih in drugih razlik med člani akademske skupnosti;
- varstvo zasebnosti ter zaupnih informacij in podatkov v vseh oblikah sodelovanja;
- spodbujanje kulture spoštljivega in strpnega komuniciranja ter zavračanja izključevanja, neenakega obravnavanja, nedostojnega izražanja, žaljivega in sovražnega govora.

ODGOVORNOST

9. člen

Status člana akademske skupnosti predpostavlja, da član prevzame polno odgovornost za svoja dejanja ali opustitve, ki so v nasprotju s sprejetimi načeli in vrednotami, tako v odnosu do notranjega kot širšega, družbenega okolja.

ZNANJE

10. člen

Člani akademske skupnosti ustvarjajo konstruktivno ozračje za spodbujanje znanja ter enakih možnosti za vključevanje in dejavno sodelovanje, in sicer ne glede na osebne ali druge značilnosti, ki dajejo videz drugačnosti. Še posebej si prizadevajo za odličnost na študijskem, pedagoškem in raziskovalnem področju ter za odličnost strokovnega dela.

Spodbujanje znanja vključuje, na primer:

- spoznavne in etične vrline, resnicoljubnost, nepristranskost in dobronamernost oziroma pridobivanje in uporabo znanja v skladu z načeli in vrednotami integritete, akademske svobode, avtonomnosti in preglednosti (transparentnosti) dela v akademski skupnosti;
- izbiro načinov preverjanja znanja in sposobnosti, ki so v skladu s cilji predmeta oziroma programa;

- izogibanje pretiranemu razpravljanju o temah, ki niso povezane z vsebino predavanj, vaj ali seminarjev in kot take slabo učinkujejo na kakovost učnega procesa;
- sprejemanje strokovne ali znanstvene razprave, kadar so s strani študentov ali sodelavcev podani tehtni argumenti o možnih alternativah.

AKADEMSKA SVOBODA

11. člen

Akademsko svoboda je neodtujljiva pravica članov akademske skupnosti do svobodnega izražanja znanstvenega in strokovnega mnenja na različnih področjih dela, v vseh oblikah javnega nastopanja ter v vseh pisnih delih.

Akademsko svoboda vključuje svobodo pri izražanju znanstvenega in strokovnega prepričanja in ravnanja v skladu s svojo vestjo ter svobodno uporabo metod znanstvenega, strokovnega in pedagoškega dela.

Ob izražanju znanstvenega prepričanja in ravnanju v skladu z vestjo člani akademske skupnosti upoštevajo etiko znanosti in pedagoško etiko, odgovornost za človekovo dostojanstvo in etiko javne besede, tako da se izogibajo zlasti naslednjim ravnanjem:

- politični, verski ali drugi propagandi v prostorih fakultete ali v okoliščinah, ki dajejo videz, da pri tem zastopajo stališče fakultete;
- žalitvam članov akademske skupnosti ali katerekoli osebe in institucije;
- širjenju rasističnih, nacionalističnih, fašističnih ali drugih neprimernih vsebin ter nedostojnemu, nestrpnemu, žaljivemu ali sovražnemu govoru.

12. člen

Član akademske skupnosti, ki meni, da se od njega zahteva ravnanje v nasprotju z akademsko svobodo in avtonomijo akademskega dela, njegovim znanstvenim prepričanjem ali vestjo, je upravičen sprožiti akademsko razpravo o tem vprašanju. Če razprava pokaže, da je njegovo mnenje upravičeno ali ne izoblikuje ustreznega odgovora, akademska skupnost podpira pravico člana, da ravna v skladu s svojim prepričanjem in vestjo.

Na isti način kot v prvem odstavku ravna član akademske skupnosti takrat, ko se pri svojem raziskovalnem ali pedagoškem delu sooči z občutljivo etično dilemo, vprašanjem ali problemom, za katerega potrebuje napotke, npr. mentorja, vodje raziskovalnega projekta, predstojnika katedre, pristojnega prodekana ali stališče Etične komisije.

Če je v primeru iz prvega ali drugega odstavka potrebno za posamezno raziskovalno področje pridobiti mnenje zunanjega strokovnjaka oziroma ustanove, ki presoja etična vprašanja s tega področja, ga lahko član akademske skupnosti pridobi sam ali preko Etične komisije fakultete.

ETIČNA KOMISIJA

13. člen

Kršitve etičnega kodeksa obravnava Etična komisija akademske skupnosti, ki jo sestavljajo:

- 3 člani iz vrst visokošolskih učiteljev, zaposlenih na EF,
- 2 člana iz vrst visokošolskih sodelavcev,
- 2 člana iz vrst strokovnih delavcev (tajnik fakultete in še en član) ter
- 2 člana iz vrst študentov.

Člane Etične komisije na predlog dekana imenuje Senat fakultete.

Senat na predlog dekana lahko dodatno imenuje do štiri zunanje člane. Trije zunanji člani so bivši zaposleni EF UL, četrti zunanji član pa je strokovnjak določenega strokovnega področja. Zunanji člani so polnopravni člani Etične komisije, če soglašajo s članstvom in podpišejo izjavo iz 2. člena tega kodeksa. Zunanji člani so lahko imenovani za celoten mandat Etične komisije ali za določen čas v primeru reševanja sistemskih etičnih vprašanj ali pri posamičnih etičnih dilemah in je za rešitev neogibno potrebna pomoč zunanjih strokovnjakov oziroma ustanov.

Pobudo za imenovanje zunanjega člana lahko dekanu poda da vsak član Etične komisije. Pobuda je sprejeta, če z imenovanjem soglašajo večina članov Etične komisije.

Dekan fakultete ne more biti član Etične komisije, lahko pa nastopa v svetovalni vlogi. Komisija za čas svojega dveletnega mandata z večino določi predsednika in podpredsednika. Administrativno podporo komisiji izvaja tajništvo tajnika.

14. člen

Naloge Etične komisije so:

- sprejemanje pobud in dajanje predlogov za spreminjanje Etičnega kodeksa;
- obravnavanje prijav kršenja etičnega kodeksa in predlaganje nadaljnjih postopkov v zvezi s kršitvami;
- obravnavanje etičnih dilem in problemov, za katere sama oceni, da je to pomembno za zaščito vrednot akademske skupnosti in fakultete pred tveganjem neetičnih ravnanj in odklonskih dejanj, oziroma zanje prejme pobude od članov akademske skupnosti;
- priprava letnega poročila za Senat fakultete.

POSTOPKI OB KRŠITVAH ETIČNEGA KODEKSA

15. člen

Vsakdo, ki meni, da je določeno ravnanje člana akademske skupnosti ali katere koli osebe v nasprotju z načeli in vrednotami akademske skupnosti, zapisanimi v tem kodeksu, lahko o tem obvesti Etično komisijo.

16. člen

Kršitve etičnega kodeksa je potrebno v pisni obliki nasloviti na Etično komisijo in oddati v tajništvo dekana fakultete najkasneje v roku enega meseca po zadnjem pojavu domnevne kršitve kodeksa oziroma po pridobitvi informacij o domnevni kršitvi. Prijava mora vsebovati ime kršitelja, ime prijavitelja in opis dejanj, za katera se smatra, da niso bila v skladu s kodeksom. Komisija ni dolžna obravnavati anonimnih prijav, prijavitelj pa lahko v prijavi izrazi željo po anonimnosti, ki jo mora komisija upoštevati. Komisija lahko kršitve ugotavlja tudi na lastno pobudo.

17. člen

Po prejemu obvestila Etična komisija na razgovor povabi vpletene osebe ali predstavnike organov, ki so vložili prijavo. Komisija lahko na razgovor pokliče katerokoli osebo, za katero smatra, da ima podatke, pomembne za obravnavo primera. Osebe lahko na lastno željo ostanejo anonimne. Razgovori niso javni, enako velja za sprotno delo komisije. Člani komisije ter osebe, povabljene na razgovor, ne smejo izdajati podatkov in informacij z razgovora. Vse pomembne informacije komisija predstavi v končnem poročilu, ki je v primeru ugotovljenih kršitev kodeksa dostopno vsem članom akademske skupnosti (v elektronski obliki).

18. člen

Po koncu obravnave prijave kršitve kodeksa in ob drugih primerih, ki vodijo v predloge ukrepov za vodstvo, Etična komisija končno poročilo s predlaganimi ukrepi predloži vodstvu ali drugim organom EF, ki so predlagane ukrepe dolžni obravnavati. Vodstvo oziroma pristojni organ poroča Etični komisiji o sprejetih ukrepih v razumnem roku.

KONČNE DOLOČBE

19. člen

Ta etični kodeks Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani stopi v veljavo naslednji dan po tem, ko ga sprejme Senat fakultete in se objavi na spletnih straneh fakultete.

prof. dr. Metka Tekavčič, dekanja
Predsednica Senata Ekonomske fakultete

